

Zjavenie Pána 2023 A

AI Zo svojej praxe v misiách ešte ako seminarista si spomínam na jednu často kladenú otázku jednoduchými domorodcami: „Wanem lotu em i mama lotu tru?!“ V preklade: „Ktoré náboženstvo je materinské, pravé, autentické náboženstvo?“

KE Dnešná slávnosť nám dáva jasnú odpoveď. Boh sa zjavuje ľudstvu. Nenecháva ho len v akýchsi bujných predstavách a rozprávkach, ale zjavuje sa mu jednoducho a pravdivo.

DI Mudrci, ktorí prichádzajú k jasliam malého Ježiša sú perzskými kňazmi. Skúmali hviezdy a vysvetľovali - vykladali sny. Hlavným cieľom ich putovania z Babylonu do Jeruzalema bolo nájsť kráľa a pokloniť sa mu. Museli prejsť 1500 kilometrov. To znamenalo 4 mesiace putovania, rôznych nebezpečenstiev a nástrah. Nakoniec našli kráľa, ktorý neležal v teplej postieľke v paláci, ale v chudobných jasliach. A tak máme dnes pred našimi očami kráľov – mudrcov, ktorí sa klaňajú kráľovi s veľkým „K“.

Ak sa pozrieme do liturgického kalendára, nájdeme tam pre dnešnú slávnosť úradný názov Zjavenie Pána. Aký je význam tohto názvu? Pán sa zjavuje pohanským národom, ktoré reprezentujú mudrci. Boh chce, aby jeho Syna poznali všetci ľudia. Takto si uvedomujeme dve dynamiky dnešnej slávnosti: na jednej strane je ľudstvo hľadajúce pravdu a na druhej Boh, ktorý sa zjavuje ako pravda v Ježišovi.

PAR Veľmi pekne to vyjadruje učenie Cirkvi v KKC 35: „Človek má schopnosti, ktoré mu umožňujú poznať jestvovanie osobného Boha. Aby sa však mohol dostať do dôverného vzťahu s Bohom, chcel sa mu Boh zjaviť a darovať mu milosť, aby mohol toto Zjavenie vierou prijať. Predsa však dôkazy jestvovania Boha môžu na vieru pripraviť a pomáhať pochopiť, že viera nie je v rozpore s ľudským rozumom.“

MY Koncom minulého roku 2022 napísal Taliansky filozof Stefano Fontana knihu s na prvý pohľad protirečivým názvom: *Katolícky ateizmus. Keď myšlienky privádzajú vieru na scestie*. Okrem iného píše, že tak ako sa fyzika nezaobíde bez matematiky, ani viera sa nezaobíde bez filozofie. To, samozrejme, neznamená, že každý človek musí študovať filozofiu, aby bol veriacim, ale to, že viera musí stáť na zdravej filozofii tak, ako fyzika musí stáť na bezchybnej matematike. Jeho kniha sa zaoberá tým, čo sa stane, keď viera prevezme formy myslenia ateistickej reflexie: zrodí sa „katolícky ateizmus“.

Prečo? Viera má totiž dva rozmery: prvú môžeme nazvať vierou osobnou či subjektívnou. Ale katolícka viera má aj objektívny rozmer, teda to, ČOMU človek verí, pravdy, ktorým verí, čiže dogmy-pravdy viery, ktoré Boh zjavuje. Co sa teda stane, ak bude vychádzať z

ateistickej filozofie? Subjektívna viera zostane, ale objektívny obsah viery sa zmení, ba dokonca zdeformuje, pretože ateistický filozofický prístup logicky deformuje obsah katolíckej viery. Veriaci človek vychádzajúci z ateistickej filozofie síce subjektívne stále verí, považuje sa za veriaceho, ale objektívne mení obraz právd, ktorým uveril. Autor knihy so znepokojením konštatuje, že filozofický ateizmus prenikol do súčasnej katolíckej teológie, čo považuje za filozofický nervový bod zmätenej situácie v dnešnej Cirkvi. Filozofický ateizmus aplikovaný na katolícku teológiu a katolícku dogmatiku teda znemožňuje správne pochopiť pravdy viery, pretože ich vnútorne rozbíja a už neumožňuje jednotný pohľad na ne. Filozofický ateizmus aplikovaný na pravdy viery oddeľuje rozum od viery, oddeľuje prirodzenosť od nadprirodzenosti.

Autor uvádza príklad, že Luther zmenil katolícky spôsob myslenia. Poprel, že Božie zjavenie kladie na ľudský rozum svoje vlastné požiadavky. Luther tento vzťah prerušil. Zjavenie podľa neho už nekladie vlastné požiadavky vo filozofickom zmysle, rozum v protestantizme ide vlastnou subjektívnou cestou. Čo sa týka etických otázok, homosexuality, umelého oplodnenia a adopcie maternice na prenájom, protestanti v podstate akceptovali všetky tieto porušenia prirodzenej morálky. Dôvod je veľmi jasný. Rozum v protestantskom chápaní nedokáže poznať žiadnu pravdu, poriadok prírody, prirodzené právo, nedokáže poznať prirodzený morálny zákon.

Naproti tomu pre katolíka je absolútne zásadné tvrdenie, že rozum to všetko dokáže vlastnými silami, aj keď v praxi na to, samozrejme, potrebuje aj nadprirodzenú pomoc. Ale v zásade je rozum schopný toto všetko rozpoznať. Všetky tieto záležitosti sú v protestantizme prenesené len na osobné svedomie v tom zmysle, že každý si môže robiť, čo chce.

Kniha však prináša aj pozitívnu ponuku, ktorou je kresťanská filozofia, pretože okrem poukázania na problém sa snaží ukázať aj riešenie z filozofického hľadiska. A riešením je kresťanská filozofia. Čo je kresťanská filozofia? Je to filozofia, ktorá od prvého kroku umožňuje hľadať a spoznať Boha a pravdy, ktoré sú pre človeka dôležité.

A dodám, že Boh je taký dobráčisko, že sa nám ešte sám k tomu zjavuje. Hľadanie pravdy je v našom živote dôležité aspoň tak, ako ju hľadali mudrci a dodnes hľadajú ľudia po celom svete.

ADE Ďakujeme Bohu za dar rozumu a za dar zjavenia. Prosíme, aby sme voči Božej добрote nezostali ľahostajní, ale hľadali aj to pravé materinské náboženstvo ako domorodci v PNG. Amen.